

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
המחלקה לפסיכולוגיה

יחסים קרובים בתחילת החיים

2015-2016

דר' נעמה עצבה-פוריה

שעת קבלה : יום רביעי 14.00-15.00 (בתאום מראש)

חדר : 214 בניין 98

מתרגלת : עטרה מנשה (menashe@post.bgu.ac.il)

הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים בחקר יחסי הורה-ילד, יחסי אחים ויחסי חברות. יוצגו מודלים תיאורטיים להבנת היווצרות היחסים והתפתחותם, כגון המודל האקולוגי של Bronfenbrenner, המודל הטראנסאקציונלי של Sameroff, ותיאוריות מרכזיות בתחום, כגון תיאוריית ההתקשרות ומודל ההורות של Belsky. כמו כן, יובאו מחקרים עיקריים בתחום, המדגישים את ההתפתחות התקינה והפתולוגית בנושאים השונים.

חובות הקורס

- קריאת מאמרים משיעור לשיעור
- מבחן בסוף הסמסטר

ציון הקורס יקבע בהתאם לציון שהתקבל במבחן

תוכנית הקורס*:

נושא	תאריך	
מודלים התפתחותיים של יחסי הורה-ילד	29.10	1
התיאוריה של מאהלר	05.11	2
השיעור בוטל	12.11	3
IWM, התקשרות, זמינות רגשית, Reflective parenting	19.11	4
מודלים בהורות : Baumrind, Belsky	26.11	5
אבות ויחס אב-ילד	03.12	6

7	10.12	הורות בהתייחסות אקולוגית (הורות לילדים בעלי צרכים מיוחדים, יחסי הורה-ילד בתרבויות שונות)
8	17.12	יחסי הורה-ילד בקונטקסט של שינה
9	24.12	PDT + יחסי אחים
10	31.12	הפרעות ביחסי הורה-ילד
11	07.01	יחסי אחים המשך
12	14.01	יחסי חברות
13	21.01	יחסי חברות

* התוכנית ניתנת לשינויים בהתאם להתקדמות במהלך השיעורים

רשימת קריאה:

שיעור 1: מודלים התפתחותיים

**Bronfenbrenner, U. (1989). Ecological system theory. In R. Vastru (Ed.), *Six*

Theories of Child Development (Vol. 6). Greenwich, CT: JAI Press.

שיעור 3-4: זמינות רגשית והורות רפלקטיבית

**Biringen, Z., Damon, J., Grigg, W., More, J., Pipp-Siegek, S., Skillern, S., &

Stratton, J. (2005). Emotional availability: Differential predictions to infant

attachment and kindergarten adjustment based on observation time and context. *Infant Mental Health Journal*, 26, 295-308.

Slade, A. (2005). Parental reflective functioning: An introduction. *Attachment and Human Development*, 7, 269-281.

שיעור 5 : הורות

Atzaba-Poria, N. & Pike, A. (2008). Correlates of parenting for mothers and fathers from English and Indian backgrounds. *Parenting: Science and Practice*, 8, 17-40.

**Belsky, J. (1984). The determinants of parenting: A process model. *Child Development*, 55, 83-96

שיעור 6 : יחס אב-ילד ואבות

**Lamb, M., & Tamis-LeMonda, C. S. The role of the fathers: an introduction. In M. Lamb (2004). *The Role of Fathers in Child Development 3rd Ed.* (pp. 1-29), New York: John Wiley & Sons.

שיעור 8 : יחסי הורה-ילד בהתייחסות אקולוגית- יחסי הורה-ילד לילדים עם בעיות התפתחותיות,

יחסי הורה-ילד בתרבויות שונות

McConachie, H. (1989). Mothers' and fathers' interaction with their young mentally handicapped children. *International Journal of Behavioral Development*, 12, 239-255.

**Lansford, J.E., Chang, L., et al. (2005). Physical discipline and children's adjustment: Cultural normativeness as a moderator. *Child Development*, 76, 1234 – 1246.

שיעור 9 : PDT

**Kowal, A., & Kramer, L. (1997). Children's Understanding of Parental Differential Treatment. *Child Development*, 68, 113-126.

McHale, S. M., & Pawletko, T. M. (1992). Differential treatment of siblings in two family contexts. *Child Development*, 63, 68-81.

McHale, S. M., Updegraff, K. A., Jackson-Newsom, J., Tucker, C. J., & Crouter, A. C. (2000). When does parents' differential treatment have negative implications for siblings? *Social Development*, 9, 149-172.

שיעור 10-11 : יחסי אחים

**Brody, G. H. (1998) Sibling relationship quality: Its causes and consequences. *Annual Review of Psychology*, 49, 1-24

שיעור 12 : יחסי חברות

**Bukowski, W.M., & Hoza, B. (1989). Popularity and friendship: Issues in theory, measurement, and outcome. In T.J. Berndt & G.W. Ladd (Eds.), *Peer Relationships in Child Development*. (pp. 15-45). New York: Wiley.

Hartup, W.W. (1996). The company they keep: Friendships and their developmental significance. *Child Development*, 67, 1-13.

Stocker, C.M. (1994). Children's perceptions of relationships with siblings, friends, and mothers: compensatory processes and links with adjustment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35, 1447-1459.

**** הפריטים המסומנים בכוכביות הנם פרטי חובה. כל השאר מומלצים לקריאה.**